

Inleiding: Richtlijnen voor Waterscouting activiteiten

In aanvulling op het HuisHoudelijkReglement Hoofdstuk 1 paragrafen 1.1 artikel 3 en 1.2 artikel 9 waarin bij de beschrijving van de verantwoordelijkheden en taken van de groepsvereniging en team van leidinggevendens wordt verwezen naar landelijk opgestelde richtlijnen, beschrijft NTR2020 de richtlijnen voor water speleenheden en groepen waarnaar het HHR van Scouting Nederland verwijst. Dit betreft een landelijk opgestelde richtlijn. Volgens artikel 9 sub a van het HR Scouting Nederland draagt het leidingteam zorg voor naleving van deze richtlijn bij het scoutingspel.

Het NTR2020 beschrijft de richtlijnen:

1. Voor veilig varen door leden van Scouting Nederland
2. Voor veilig onderhoud aan varend materieel van waterscouting speleenheden en –groepen

Wat is de juridische kant van richtlijnen? Team Juristen Scouting Nederland geeft hieronder een toelichting:

1. Wet- en regelgeving

In het dagelijks taalgebruik is een richtlijn niets meer dan een "dringend advies". Soms kan een richtlijn wel bindend zijn, maar dan is dat meestal specifiek geregeld. Wanneer je als federale vereniging een richtlijn hanteert, is dat in principe niet bindend. Dat zou pas anders zijn, als je dat expliciet regelt (bijv.: je bepaalt in het HR van Scouting Nederland dat de groepsverenigingen gehouden zijn aan richtlijnen waterwerk van Scouting Nederland). Datzelfde geldt voor vrije termen als "basisniveau" of "minimumniveau", als je daar verder geen specifieke reglementaire verplichting aan koppelt.

Een richtlijn vanuit Scouting Nederland kán wel een rol spelen bij de uitleg van open normen in ons recht. De waterscouts speltakleiding, hoewel vrijwillig, heeft natuurlijk verantwoordelijkheid voor de kinderen en een bepaalde zorgplicht (aan de ene kant juist omdat varen/zeilen gevaarzettend kan zijn, aan de andere kant in mindere mate omdat ouders de kinderen in een sport/spelsituatie doen begeven waar risico's hoger zijn).

Stel: een kind raakt gewond door een klapgijp en heeft een hersenschudding en een gebroken sleutelbeen. Bij de vraag of de speltakleiding dan "onrechtmatig" heeft gehandeld en of die handeling "toerekenbaar" is - typisch van die open wettelijke normen waarover eerder gesproken is - moet de rechter (in ultimo) een oordeel geven. Of daarbij brancherichtlijnen zijn gevolgd, kan dan wél een rol spelen. Zoiets concreet is immers niet in de wet geregeld (en dat kan in principe ook niet zo concreet).

Dus uiteindelijk wordt alles heel feitelijk ingevuld. En bij een voorbeeld van een klapgijp, terwijl de bootsman aanwezig was en in bezit was van Kielboot 2 én een boot met leiding van de speltak in de buurt voer, dan heb je praktisch alles gedaan wat van je verwacht kon worden. Bij een voorbeeld van het niet dragen van een reddingsvest als beschreven in de richtlijn (en het niet handhaven van een richtlijn), zal weer eerder aansprakelijkheid worden aangenomen. Als leiding van een speltak is het niet moeilijk jeugdleden te vertellen dat ze in de situatie van dat moment een reddingsvest dienen te dragen en ze anders niet te laten varen.

Kortom, betekenisloos is een richtlijn zeker niet. Het kan een rol spelen bij beoordeling van open normen en toepassing daarvan in een concreet geval. Maar juridisch bindend is een richtlijn niet en evenmin niet nader geduide begrippen als "minimumniveau" en "gewenst niveau". Zou je dat wel willen, dan moet je daarvoor reglementaire basis hebben en om verwarring te voorkomen bijvoorbeeld voor de term "besluit" of "regeling" kiezen.

Team Juristen
Scouting Nederland